

Sygnatura akt VI Ka 1151/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **18 lutego 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz (spr.)

Sędziowie SSO Krzysztof Ficek

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale Janusza Smagi

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2014 r.

sprawy **G. B.** ur. (...) w O.

syna K. i K.

oskarżonego z art. 226§1 kk, art. 178a§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 29 sierpnia 2013 r. sygnatura akt III K 508/13

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 635 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- wymiar orzeczonego w punkcie 6 środka karnego podwyższa do 2 (dwóch) lat;

- na mocy art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej w punkcie 5 kary grzywny zalicza oskarżonemu okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 9 i 10 lutego 2013r. uznając jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności za równoważny dwóm stawkom dziennym i ustalając, że kara została wykonana w zakresie czterech stawek dziennych;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione w postępowaniu odwoławczym w kwocie 20 zł (dwadzieścia złotych).

Sygn. akt VI Ka 1151/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 18 lutego 2014 roku

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2013 roku (sygn. akt III K 508/13) Sąd Rejonowy w Gliwicach uznał oskarżonego G. B. za winnego popełnienia przestępstw z art. 226 § 1 k.k. oraz z art. 178a § 1 k.k..

Apelację od tego orzeczenia wywiódł prokurator, zaskarżonemu wyrokowi zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres jednego roku, podczas gdy okoliczności przedmiotowe i podmiotowe sprawy, wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu zarzuconego oskarżonemu, cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie ma spełniać ten środek karny, jak również potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa przemawiają za wymierzeniem oskarżonemu opisanego środka karnego na okres dłuższy. Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu G. B. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza akt sprawy, pisemnych motywów zaskarżonego wyroku oraz zarzutu i argumentacji apelacji doprowadzić musiała do wniosku, iż wywiedziony przez oskarżyciela publicznego środek odwoławczy zasługuje na uwzględnienie, czego efektem była zmiana zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie wymiaru środka karnego orzeczonego wobec oskarżonego w punkcie 6 wyroku sądu pierwszej instancji. Z urzędu dopatrywał się nadto sąd odwoławczy konieczności korekty zaskarżonego orzeczenia poprzez zaliczenie na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny okresu jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, który to okres przez sąd rejonowy na poczet orzeczonej kary nie został zaliczony.

Odnosząc się w pierwszym rzędzie do wyroku sądu rejonowego w zakresie stanu faktycznego oraz winy oskarżonego wskazać należy, że poczynione przez sąd pierwszej instancji w oparciu o właściwie zebrany i oceniony materiał dowodowy ustalenia faktyczne uznać należy za trafne, zgodne ze zgromadzonymi i ujawnionymi w toku rozprawy dowodami, które tenże sąd ocenił w sposób pozostający pod ochroną art. 4 k.p.k., 5 § 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k.. Stanowisko swoje sąd ten należycie uzasadnił, czyniąc to w sposób zgodny z art. 424 k.p.k.. Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się przy rozpoznawaniu sprawy ani przy wyrokowaniu błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd Okręgowy w Gliwicach podzielił ustalenia sądu rejonowego w zakresie winy oskarżonego, która w okolicznościach niniejszej sprawy nie może budzić wątpliwości. Winy swojej w zakresie przypisanego jego osobie zaskarżonym wyrokiem przestępstwa nie kwestionował ostatecznie także sam oskarżony, podobnie jak apelujący w niniejszej sprawie prokurator.

Zasadne okazały się argumenty oskarżyciela publicznego, który zakwestionował zapadłe orzeczenie w zakresie rozstrzygnięcia o wymiarze środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym. Ma rację prokurator, gdy argumentuje, iż orzekając wobec oskarżonego środek o którym mowa w art. 42 § 2 k.k. w sposób niewystarczający wziął sąd pod uwagę całokształt okoliczności niniejszej sprawy posiadających wpływ na wymiar tego środka karnego. Orzeczone zatem wobec oskarżonego środki karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres jednego roku pozostaje rażąco niewspółmiernie łagodny. O rażącej niewspółmierności środka karnego można mówić jedynie wówczas, gdy środek orzeczony przez sąd w sposób oczywisty, wyraźny, a więc rażący odbiega od tego, który należałoby orzec prawidłowo stosując dyrektywy wymiaru kary ujęte w przepisie art. 53 k.k.. Ze środkiem karnym rażąco niewspółmiernym do czynienia mamy, gdy sąd rozstrzygając o takim środku nie uwzględnił wszystkich okoliczności wiążących się z poszczególnymi dyrektywami wymiaru środka karnego lub też nie uwzględnił ich wpływu na orzekany środek w wystarczającym stopniu.

Orzeczone wobec oskarżonego środki karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym w realiach niniejszej sprawy pozostaje rażąco niewspółmiernie łagodny. W przypadku środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczenie tego środka w najniższym ustawowym wymiarze uzasadnione pozostaje wyłącznie w sytuacji, gdy okoliczności popełnionego przestępstwa pozostają wyjątkowo łagodzące, w tym zwłaszcza stopień nietrzeźwości sprawcy, który w przypadku niniejszej sprawy przekraczał trzykrotność minimalnego stężenia alkoholu uzasadniającego zakwalifikowanie czynu oskarżonego jako przestępstwa.

Także pozostałe z okoliczności niniejszej sprawy nie mogą skutkować uznaniem, iż pomimo znacznej nietrzeźwości oskarżonego zasadnym pozostawało orzeczenie wobec G. B. środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w wymiarze określonym zaskarżonym wyrokiem. Przy orzekaniu kar oraz środków karnych za przestępstwa drogowe sądy powinny mieć na uwadze, że porządek i bezpieczeństwo na drogach w niemałym stopniu zależą od stosowania właściwej represji. Określając wymiar środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych sąd mieć musi na względzie stopień niebezpieczeństwa dla ruchu drogowego, jaki sprawca przedstawia na tle konkretnych okoliczności przypisanego mu czynu. Również i te okoliczności wypadają dla oskarżonego w niniejszej sprawie niekorzystnie. Wskazane w pisemnych motywach orzeczenia sądu pierwszej instancji przesłanki, które zdecydowały o wymiarze przez sąd rejonowy środka karnego w najniższej z przewidzianych ustawą wysokości, o ile w ogóle mogły one zostać uznane jako w sposób łagodzący wpływające na orzeczenie środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, nie są w stanie zrównoważyć obciążających oskarżonego okoliczności. Chociaż dotychczasowa niekaralność oskarżonego stanowi okoliczność łagodzącą, to jednak w stopniu niewielkim może ona wpływać na wymiar środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, a winna ona posiadać przede wszystkim wpływ na wymiar kary. Nie sposób natomiast zgodzić się z twierdzeniem sądu rejonowego jakoby wyjątkowa postawa oskarżonego po popełnieniu przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. stanowiła okoliczność w sposób łagodzący wpływającą na wymiar środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Oceniając tę okoliczność skupił się sąd wyłącznie na tych elementach zachowania oskarżonego po popełnieniu przestępstwa, które ocenione być mogą pozytywnie, pomijając natomiast w sposób znaczący obciążające oskarżonego elementy jego zachowania, które nastąpiło już po popełnieniu przez niego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. objętego zaskarżonym wyrokiem.

W sposób znaczny obciąża oskarżonego takie jego zachowanie po popełnieniu tego przestępstwa, jak próba zajęcia miejsca dla pasażera pojazdu w celu dążenia do wykazania, iż to nie oskarżony był kierowcą zatrzymanego samochodu, odmowa poddania się badaniu stanu trzeźwości wywołująca konieczność pobrania od oskarżonego krwi przy użyciu siły, zatajenie przed przeprowadzającymi kontrolę funkcjonariuszami policji faktu posiadania przez oskarżonego dokumentu prawa jazdy podczas kontroli, kierowanie wobec nich zniewag i gróźb karalnych, czy wreszcie zagrożenie, że zostaną oni zwolnieni przez oskarżonego, który posiada znajomych w Komendzie Wojewódzkiej Policji w K.. Tego rodzaju zachowania oskarżonego pozwalają na ocenę jego postawy jako wyjątkowej, jak uczynił to sąd rejonowy, lecz jako wyjątkowo negatywnej. Bez wątplenia nie mają one nic wspólnego z przysługującym oskarżonemu prawem do obrony. Jak trafnie w apelacji podnosi oskarżyciel, przecenił sąd rejonowy także jako okoliczność łagodzącą czas i miejsce popełnienia przez oskarżonego przypisanego jego osobie przestępstwa. Wprawdzie istotnie czynu tego dopuścił się oskarżony we wczesnych godzinach porannych, to jednak nie można z pola widzenia tracić okoliczności, iż prowadził on pojazd mechaniczny ulicą stanowiącą jedną z najbardziej ruchliwych ulic w mieście, na której także i w godzinach porannych ruch nie jest niewielki. W tych okolicznościach fakt przeproszenia pokrzywdzonych funkcjonariuszy policji oraz wyrażenie skruchy przez oskarżonego nie jest w stanie w istotnym stopniu złagodzić negatywnego wpływu jaki na wymiar środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych ma znaczny stopień nietrzeźwości oskarżonego, miejsce popełnienia przestępstwa oraz jego wyjątkowo negatywna postawa bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa z art. 178a § 1 k.k..

Dodatkowo obciąża oskarżonego także fakt, iż przypisanego jego osobie czynu dopuścił się on w czasie następującym bezpośrednio po spożywaniu alkoholu. Fakt, iż jest oskarżony zawodowym kierowcą stanowi okoliczność jego osobę obciążającą, i to z dwóch powodów. Po pierwsze jako zawodowy kierowca właśnie winien on zdawać sobie bardziej niż przeciętny użytkownik drogi sprawę z zagrożenia jakie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym stwarza kierując samochodem w stanie nietrzeźwości. Po drugie, popełnienie przez oskarżonego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. w powiązaniu z pracą w charakterze kierowcy zawodowego, a więc stałego i intensywnego użytkownika dróg powoduje, iż stwarza oskarżony znacznie większe niż przeciętny użytkownik drogi zagrożenie dla tego bezpieczeństwa nakazujące izolowanie oskarżonego jako kierowcy na czas dłuższy niż okres jednego roku określony w zaskarżonym wyroku przez sąd rejonowy. Stopień potencjalnego zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym stanowi jedną z podstawowych okoliczności posiadających wpływ na wymiar środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów

mechanicznych nie może być dla niego zaskoczeniem. Podejmując decyzję o prowadzeniu samochodu w stanie nietrzeźwości musiał on liczyć się z tym, że orzeczony zostanie wobec jego osoby taki środek niezależnie od tego, czy wykonuje on zawód kierowcy, czy też nie i niezależnie od tego jaki wpływ na jego sytuację majątkową orzeczenie zakazu będzie miało.

Mając zatem na względzie całokształt okoliczności posiadających wpływ na wymiar środka karnego, jak również przy uwzględnieniu zasad wymiaru środka karnego odnoszących się do zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, uznał sąd okręgowy, że właściwym wymiarem tego środka w realiach niniejszej sprawy wobec oskarżonego pozostawać będzie wymiar 2 lat. Tak orzeczony środek karny nie przekracza stopnia winy, przede wszystkim natomiast odpowiada dyrektywom prewencji generalnej i indywidualnej. Represja wyrażająca się w orzeczeniu wobec sprawcy przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów stanowi dla kierującego dolegliwość, a co najważniejsze, chroni bezpieczeństwo ruchu przez wyeliminowanie z niego niedyscyplinowanych i nieodpowiedzialnych kierowców. Ustalony w ten sposób wymiar środka karnego uwzględnia przede wszystkim stopień nietrzeźwości oskarżonego, jak również okoliczności w jakich dopuścił się on popełnienia przypisanego jego osobie przestępstwa, a także jego wysoce naganną postawę po popełnieniu przestępstwa za które skazany został G. B. zaskarżonym wyrokiem.

Nie przekonały sądu nadto argumenty podniesione przez obrońcę w pisemnej odpowiedzi na apelację. Niezrozumiałe pozostaje dla sądu stwierdzenie obrońcy, iż przypisanego jego osobie czynu oskarżony nie dopuścił się celowo. Do kwestii miejsca i czasu popełnienia przez oskarżonego przypisanego jego osobie przestępstwa odniósł się już sąd odwoławczy w niniejszym uzasadnieniu. Zgodzić się wprawdzie wypada z obrońcą, że wobec faktu, iż czynu tego dopuścił się oskarżony w godzinach porannych, społeczna szkodliwość popełnionego przez niego przestępstwa pozostaje mniejsza niż wówczas, gdyby czynu tego dopuścił się on w czasie, gdy natężenie ruchu na ulicy (...) w G. jest największe. Niemniej jednak popełnienie przestępstwa w tym miejscu nawet w godzinach porannych stanowi o istotnym zagrożeniu dla bezpieczeństwa w ruchu, zwłaszcza gdy zważy się na stopień nietrzeźwości oskarżonego stwarzającego niebezpieczeństwo dla wszystkich uczestników ruchu drogowego, którzy na drodze po której poruszał się oskarżony się znajdowali. W niczym nie usprawiedliwia oskarżonego fakt, iż czynu tego dopuścił się on chcąc zaparkować pojazd w bezpieczniejszym w jego przekonaniu miejscu niż to miejsce w którym pojazd zaparkowany był uprzednio. Powinien był to oskarżony uczynić zanim przystąpił do spożywania alkoholu. Odnośnie postawy oskarżonego po popełnieniu przez niego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. aktualne pozostają uwagi zawarte już w niniejszym uzasadnieniu. Nie ma natomiast racji obrońca, gdy podnosi, iż postulowany w apelacji wymiar środka karnego nie uprawnia do twierdzenia, że pomiędzy orzeczonym wobec oskarżonego środkiem karnym w wymiarze jednego roku i postulowanym przez apelującego środkiem karnym w wymiarze lat dwóch zachodzi relacja dająca podstawę do potraktowania orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego jako rażąco niewspółmiernie surowego. Postulowany w apelacji wymiar środka karnego stanowi przecież dwukrotność środka wymierzony zaskarżonym wyrokiem, przez co uznanie, iż zasadne pozostaje orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w wymiarze lat dwóch uprawnia do przyjęcia, iż pomiędzy środkiem w tym wymiarze i środkiem orzeczonym przez sąd pierwszej instancji zachodzi rażąca niewspółmierność. Także w obliczu całokształtu dolegliwości ustanowionej wobec oskarżonego zaskarżonym wyrokiem zasadne pozostaje twierdzenie, iż pomiędzy środkiem karnym orzeczonym wobec oskarżonego i środkiem postulowanym w apelacji zachodzi relacja, która uprawnia do przyjęcia rażącej niewspółmierności orzeczonego środka karnego.

Mając okoliczności powyższe na względzie sąd okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wymiar orzeczonego wobec oskarżonego G. B. w punkcie 6 wyroku środka karnego podwyższył do lat 2.

Analiza akt sprawy doprowadzić musiała także do korekty zaskarżonego orzeczenia w zakresie zaliczenia na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny okresu jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie. Jak wynika z akt sprawy (k. 5) oskarżony zatrzymany został w związku z niniejszą sprawą w dniu 9 lutego 2013 roku. Po przeprowadzeniu z jego udziałem czynności procesowych, zwolniony został w dniu 10 lutego 2013 roku. Z akt sprawy nie wynika, by wskazany okres zatrzymania związany był z postępowaniem w innej sprawie lub jakimkolwiek innym powodem niż podejrzenie popełnienia przez oskarżonego przestępstwa objętego aktem oskarżenia w niniejszej

sprawie, stąd też koniecznym stało się zaliczenie na mocy art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary grzywny okresu zatrzymania w dniach 9 i 10 lutego 2013 roku z uznaniem grzywny za wykonaną w wymiarze czterech stawek dziennych. W świetle wyraźnego stanowiska zarówno doktryny, jak i ugruntowanego w orzecznictwie poglądu Sądu Najwyższego, okres rzeczywistego pozbawienia wolności winien być zaliczony na poczet kary, która będzie efektywnie wykonywana (wyrok SN z dnia 24 sierpnia 1998 roku V KRN 161/88 OSNPG 1988/12/129, podobnie uchwała SN z dnia 29 kwietnia 1978 roku VII KZP 11/78 OSNKW 1978/6/57). W przypadku orzeczenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, zgodnie z treścią rozstrzygnięcia kara pozbawienia wolności nie będzie wykonywana i dopiero w przypadku zarządzenia wykonania warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności możliwe będzie zaliczenie okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kary pozbawienia wolności, której wykonanie zarządzono (uchwała SN z dnia 20 października 1994 I KZP 25/94 OSNKW 1994/11-12/67). Zgodnie z rozstrzygnięciem zaskarżonego wyroku karą, która będzie efektywnie wykonywana pozostaje kara grzywny, stąd też na poczet tejże kary nastąpić musiało zaliczenie okresu rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego G. B. w sprawie.

W pozostałym zakresie nie dopatrując się jakichkolwiek podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia, wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach sąd okręgowy utrzymał w mocy. Nie znajdując powodów do zwolnienia oskarżonego od zapłaty kosztów za postępowanie odwoławcze, obciążył sąd oskarżonego wydatkami za to postępowanie w kwocie 20 złotych.